

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 718/2017-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. novembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 39 C 206/2008 z 26. novembra 2015 a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3 Co 207/2016 z 22. júna 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. októbra 2017 doručená sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 39 C 206/2008 z 26. novembra 2015 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“)

a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Co 207/2016 z 22. júna 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Z predloženej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou doručenou okresnému súdu domáhal určenia, že za pracovný úraz žalobcu z 28. júna 2002 zodpovedá žalovaný a zaplattenia sumy 55 243,74 € s príslušenstvom. Okresný súd v označenom konaní vedenom pod sp. zn. 39 C 206/2008 o žalobe sťažovateľa rozhodol rozsudkom z 26. novembra 2015, ktorým žalobu sťažovateľa zamietol. Proti uvedenému rozsudku súdu prvej inštancie podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že okresný súd, ako aj krajský súd vec nesprávne právne posúdili, keď ignorovali podľa jeho názoru rozhodujúce právne skutočnosti pre posúdenie jeho návrhu. Svoj nárok na zaplattenie žalovanej sumy požadoval z titulu náhrady škody za pracovný úraz, ktorý aj vyčíslil. Sťažovateľ spochybňuje závery súdov oboch stupňov, ktoré sú podľa jeho názoru v rozpore s platným právom. Poukazuje na nesprávny záver vo veci konajúcich súdov, že jedinou príčinou vzniku pracovného úrazu bolo zavinenie sťažovateľa pri dopravnej nehode a argumentuje, že sa mohlo jednať aj o technickú príčinu. Ďalej tvrdí, že predmetné vozidlo, s ktorým spôsobil dopravnú nehodu, mu nebolo riadne protokolárne odovzdané a s jeho stavom nebol oboznámený. Sťažovateľ ďalej poukazuje na to, že vo veci konajúce súdy sa nezaoberali jeho tvrdeniami o hrubom porušovaní práva na denný a týždenný odpočinok, teda únavy ako jednej z príčin dopravnej nehody. Odôvodnenie rozsudku prvej inštancie, ako aj napadnutého rozsudku krajského súdu považuje sťažovateľ za arbitrárne nedostačujúce, pretože mu neposkytlo dostatočné odpovede na jeho zásadné argumenty, čím v konečnom dôsledku malo dôjsť k porušeniu jeho označených práv.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol nálezom, v ktorom vysloví porušenie jeho označených práv rozsudkom okresného súdu a napadnutým rozsudkom krajského súdu, uvedené rozhodnutia všeobecných súdov zruší a vec vráti okresnému súdu na ďalšie konanie.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú

sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Ústavný súd sa v prvom rade musel vysporiadať s nedostatkom petitu sťažnosti, kde sťažovateľ v prvom bode petitu žiada vysloviť porušenie svojich označených práv bližšie neoznačeným „rozhodnutím súdov“. Z druhého bodu petitu ako aj z celého obsahu sťažnosti bez pochybností vyplýva, že sťažovateľ napáda rozsudok súdu prvej inštancie a napadnutý rozsudok krajského súdu, preto ústavný súd aj bez predchádzajúcej výzvy, v záujme poskytovania materiálnej ochrany ľudských práv a základných slobôd a pre účely predbežného prerokovania sťažnosti ustálil jeho petit tak, ako je to uvedené v záhlaví tohto rozhodnutia, pretože ani prípadné doplnenie tohto nedostatku petitu by za žiadnych okolností nevedlo k inému výsledku tohto konania.

1. Pokiaľ ide o rozsudok súdu prvej inštancie, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať označený rozsudok súdu prvej inštancie ani jeho predchádzajúci postup, keďže ho už meritórne preskúmal na základe odvolania krajský súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť sťažovateľovi ochranu jeho právam.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti smerujúcej proti rozsudku súdu prvej inštancie odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, IV. ÚS 155/2010, III. ÚS 311/2014).

2. Sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podstata jeho argumentácie spočíva v námietke nedostatočného a arbitrárneho odôvodnenia napadnutého rozsudku, ktorý spočíva v tom, že ani krajský súd dostatočne neskúmal príčiny dopravnej nehody a nedal odpoveď na jeho zásadné argumenty uvedené v odvolaní proti prvostupňového rozsudku, len sa stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (mutatis mutandis II. ÚS 71/97).

Námietku sťažovateľa týkajúcu sa arbitrárnosti napadnutého rozsudku krajského súdu je potrebné považovať za zjavne neopodstatnenú.

Podľa názoru ústavného súdu argumentácia krajského súdu uvedená v odôvodnení napadnutého rozsudku je dostatočná. V žiadnom prípade argumentáciu nemožno považovať za arbitrárnu či zjavne neodôvodnenú. Niet teda ani dôvodu na to, aby ústavný súd do veci zasiahol. Na tomto závere nemôže nič zmeniť okolnosť, že sťažovateľ má na celú vec odlišný názor a s napadnutým rozsudkom krajského súdu nesúhlasí. Táto okolnosť totiž sama osebe nemôže spôsobiť porušenie označených práv sťažovateľa.

Súčasťou konštantnej judikatúry ústavného súdu je názor, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd pritom nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorý sa stotožnil s právnym názorom uvedeným v rozhodnutí súdu prvého stupňa a po preskúmaní odôvodnenia rozsudku okresného súdu dospel k záveru, že rozhodnutie je dostatočným spôsobom odôvodnené, krajský súd zrozumiteľne odôvodnil úvahy, ktoré zvolil pri rozhodovaní o nároku sťažovateľa, a právne závery, na ktorých je rozhodnutie

založené, nemožno hodnotiť ako arbitrárne. Krajský súd podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom zdôvodnil, prečo v danom prípade sťažovateľovej žalobe vyhovieť nemohol. Jednak poukázal na výsledky vykonaného dokazovania, na viazanosť súdu právoplatným rozhodnutím o priestupku, ktorý jednoznačne konštatoval záver, že hlavnou príčinou dopravnej nehody bolo to, že sťažovateľ nedal prednosť v jazde inému motorovému vozidlu. Pokiaľ ide o argument sťažovateľa, že jednou z príčin dopravnej nehody bola únava, ktorá mala vzniknúť v dôsledku nedodržiavania práva na denný a týždenný odpočinok zamestnávateľom, krajský súd obdobne, ako aj okresný súd konštatoval, že v zmysle judikatúry súdov, na ktorú vo svojich rozhodnutiach poukazoval, v prípade pracovného úrazu – dopravnej nehody spôsobenej stratou kontroly nad vozidlom v dôsledku okolností, ktorými sa sťažovateľ bránil, t. j. únavy, ide o zavinené porušenie právnych predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zamestnancom, pretože sťažovateľ o tejto okolnosti vedel, avšak spoliehal sa na to, že činnosť bude vykonávať bezpečne. V okolnostiach prípadu okresný súd, ako aj krajský súd konštatoval porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov, konkrétne predpisov o premávke na pozemných komunikáciách, vychádzajúc z právoplatného rozhodnutia príslušného orgánu o priestupku, ktorým bol súd viazaný. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že predmetné vozidlo mu nebolo riadne protokolárne odovzdané, okresný súd konštatoval, že sťažovateľ v tomto smere neunesol dôkazné bremeno, a krajský súd dodal, že aj keby bola táto okolnosť preukázaná, nemala by vplyv na skutočnosť, že sťažovateľ ako vodič dopravného prostriedku zaviniť dopravnú nehodu a toto zavinenie bolo jedinou príčinou nehody, pri ktorej vznikol pracovný úraz.

Ústavný súd tak konštatuje, že krajský súd dal odpovede na všetky relevantné námietky sťažovateľa v rozsahu, ktorý postačuje pre záver, že krajský súd sa v odôvodnení svojho napadnutého rozsudku ústavne konformným spôsobom vysporiadal so všetkými rozhodnými skutočnosťami dôležitými pre rozhodnutie vo veci a tie aj náležite logicky odôvodnil.

O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia

príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). Takéto pochybenie v ústavnoprávnom zmysle však ústavný súd v napadnutom rozsudku krajského súdu nezistil. Nesúhlas sťažovateľa s obsahom napadnutého rozsudku krajského súdu nie je dôkazom o jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným.

Vychádzajúc z uvedeného a s poukazom na to, že obsahom označeného základného práva nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, resp. I. ÚS 3/97), ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala reálnu možnosť vyslovenia ich porušenia po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd upustil od výzvy na odstránenie nedostatku povinného zastúpenia advokátom v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. novembra 2017